

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român“, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Soartea Ardealului.

Sibiu, 13 Decembrie n.

Domnul Réz Mihály e foarte sărguincios întru căutarea argumentelor, cari să-i întărească afirmarea, că pentru statul nostru nu e bun votul universal la alegeri, fiindcă deschide calea pe seama naționalităților, cari vor intra în număr prea mare în parlament. E sărguincios și norocos, pentru că totdeauna află argumente noi, plausibile și puternice. Cel mai nou și-l comunică acestui profesor de academie celor de un gând cu dânsul într'un număr mai recent al ziarului „Budapesti Hirlap“, în care bate clopotul într'o dungă și atrage atențiunea tuturor Maghiarilor asupra primejdiei în care se află — Ardealul nostru.

A trimis adecă vorbă domnul Iorga dela București și a trimis vorbă și dl Basilescu, un alt profesor universitar din capitala României, și mai știm noi cine alții, că Românii din regat n'au nici un fel de socoteală cu Bulgarii, ci socoteala lor au să și-o facă cu Austro-Ungaria. Ardealul e al lor. Ardealul, Bucovina și Basarabia! Visul lor e o Mare-Românie, dela Nistru până la Tisa!

Și fiindcă primejdia e atât de apropiată, dl Réz e gata cu măsurile de apărare: guvernul n'are decât să i-le accepte și pună în practică. După ce acesta e scopul mișcării naționaliste în România, cu toate că realizarea scopului i-se pare imposibilă și dl Réz, spre a putea fi împedcată chiar și numai propagarea acestor fel de idei, trebuie restrânși Românii din Ardeal în drepturile cetățenești: votul universal, egal și secret nu e de ei, pentru că cu nimica nu se poate promova agitația dacoromână, atât de bine și cu succes, ca tocmai cu votul universal. Românii n'au deci ce căuta în parlamentul țării. Așa propune și cere dl Réz!

Cetitorii vor fi observați negreșit logica de fier cu care operează acest Réz Mihály. Pe el nu'l privește declarațiile oficiale și semificte ale cercurilor conducătoare politice din România, nu'l privește părerile presei române din regat și dela noi, ci el ia de bani buni știrile date în mod eronat de foile maghăre dela noi, și din aceste știri sensaționale își scoate temerile și îngrijorările pentru soartea Ardealului. Și fiindcă dincolo, în regat, s'ar fi făcut (dacă s'a făcut) aluzie la Ardeal, ca parte mai bună cu care ar putea fi întărită România, măsurile de răzbunare dl Réz le propune în contra noastră, a Românilor din statul ungar, ca și cum noi am fi cei vinovați.

Intru adevăr, ciudat mod de gândire și de judecată! Ar fi poate prea mult, să-i cerem dlui Réz să mediteze asupra sorții imperiului turcesc, atât de puternic și de temut odinioară, și să-și dea seama despre motivele cari i-au provocat prăbușirea, pe cari motive atât de ușor le ar putea afla. Răsboiul din Balcani a izbucnit doară tocmai din pricina, că nici Turcii, întocmai ca Réz și ceilalți conșoți ai săi, n'au voit să dea drepturi politice și cetățenești celor de altă limbă. Și înfrângerile Turcilor în luptele date iarăși din acel motiv au urmat, fiindcă soldații lor nu aveau nici o însușire, nici un ideal, pentru care se lupte. N'aveau patrie, pentru că patrie are numai acela, care are drepturi în patria sa, nu numai datorințe.

Nu noi avem însă să stabilim învățăturile, cari pot fi scoase din răsboiul cel mai nou, decurs cu rezultat atât de trist pentru Turci, și nici oamenii fără nici o răspundere, cum e dl Réz, ci bărbații de stat ai țării cu mai multe popoare, iar acestia suntem siguri, că sunt de altă părere, nu de a dlui Réz. Acestia vor fi înțeleși, acum mai bine decât ori când altă dată, că nu unitatea de limbă face tăria unui stat, ci unitatea de sentimente,

unitatea în iubirea de patrie. Iar pentru a putea ajunge la această unitate, să cere, nu răstrângerea, cum vrea dl Réz, ci lărgirea drepturilor cetățenești, acordându-se ele tuturor cetățenilor, fără deosebire de limbă și lege. E o fatalitate poate pentru dl Réz și amicii săi, că destinele statului acestuia nu se conduc după vederile și principiile lor, pentru stat însă și pentru popoarele statului e o fericire, că nu oameni ca Réz se află în fruntea lui, la conducerea politică.

Din parlament. Vineri dieta a continuat discuția asupra bugetului ministerului de culte și instrucțiune publică. A vorbit deputatul naționalist român Dr. Ștefan C. Pop și guvernamentalul Dr. Josif Siegescu. Bugetul a fost votat Sâmbătă a fost votat apoi bugetul ministerului de finanțe. Domnul ministru Telesky a prezentat Sâmbătă legea apropiată, care va fi votată în cursul săptămânii acesteia, apoi dieta va lua vacanțe de Crăciun.

Conferența de pace. Astăzi, Luni, se deschide în Londra conferența de pace, în care i-au parte ambasadorii tuturor puterilor mari europene și reprezentanții Turciei și a celor patru state aliate balcanice, pentru a stabili în mod definitiv condițiile sub cari se va lega pacea. Nu prea sunt însă prospecte, că vor ajunge la înțelegere, pentru că Bulgarii cer să li se predea lor Adrianopolul și Kilkisse, iar Turcii nu vrea deloc să se despartă de aceste două întăriri. Natural, că dacă nu se vor putea înțelege, răsboiul va fi continuat între Turci și statele aliate balcanice.

Legea electorală. Se știe, în mod semi-ficte, că noua lege electorală va fi prezentată d'etei încă în cursul anului acestuia, deci înainte de a începe dieta vacanțele de Crăciun. Guvernul e gata să dea opoziției posibilitatea de a lua parte la discuțiile asupra acestei legi importante, dar opoziția a trimis vorbă guvernului, că nu ține pentru invitare, însă nu va face întrebare de ea. Voturile majritatea singură și legea acesteia, ca cele altele până acum, fără opoziție.

Buna înțelegere.

(b) Organul nostru, condus de adevărat duh creștinesc și de ne-strămătată credință în Dumnezeu, ocrotitorul tuturor popoarelor, a propagat în totdeauna buna înțelegere între fiii neamului nostru și între conlocuitorii patriei comune.

Am accentuat întotdeauna moderațiune în dorințele noastre, și stăpânirea pofelor fără de care nu se pot câștiga rezultate reale pe terenul înaintării neamului.

Suntem un popor tânăr și tinereții i se iartă multe păcate. Și vina, că poporul nostru după calitățile lui intelectuale și după puterea lui de muncă, — mari daruri dela Dumnezeu, — tot nu și-a putut ocupa încă în lume locul ce i se cuvine, în mare parte tot noi o vom purta.

Jugurile vremilor vechi, și opresiunile din timpurile nouă e adevărat că ne-au ținut în loc. Dar nu mai puțin este adevărat, că lipsa de bună înțelegere între frați a fost prea de multe ori cauza, că și în momente mai favorabile situației noastre nu ni-am știut înfrâna patimile, spre nenorocirea noastră. Ne vorbește doară și poetul redeștării noastre despre a „pizmei răutate și oarba neunire!“.

De aceea, noi ne-am bucurat totdeauna și ne bucurăm și astăzi, când vedem, că după multe hărțuicli fără rost se face o bună înțelegere de conlucrare împreună a celor mai distinși fii ai neamului nostru.

Ne gândim la intrarea dlui Oct. Goga și a amicilor sei în șirul colaboratorilor ziarului „Românul“, organul partidului național român, fapt, prin care înțelegerea între fruntașii nostri e acum perfectă.

Poporul nostru are lipsă de toți cei capabili să-l îndrume pe calea adevărului și a progresului. Căci vedem, că dela streini nu putem aștepta

FOIȘOARĂ.

Pro veritate.

În mănunchiul de „Spice din istoria noastră bisericească“, ce l-a publicat în foia acestui ziar, părintele protopop Lupaș, ajungând cu povestirea evenimentelor până la actual unirea cu Roma („Tel. Rom.“ nr. 123), înșiră cele 4 puncte, afirmative propuse de misionarii catolici, și pe urmă adaugă, că „Mitropolitul de pe atunci Atanasie Anghel, amestec de astfel de promisiuni, a scotit, că aceste 4 puncte n'ar fi tocmai lucru greu a le primi și a îndemna și poporul să le primească“. Și-a chemat deci preoții la sfat și... au iscălit unirea cu Roma!

Din felul cum înfășurează păr. Lupaș încheierea unirii cu biserica papală, ar urma deci, că la baza acestui act ar fi fost acceptarea din partea lui Atanasie a celor patru puncte de divergență dogmatică dintre biserica apuseană și cea răsăriteană.

Spun drept, că n'm pretinția să oricât aloc opinia părintelui Lupaș și nici nu vreau să-i scries o lecție de istorie bisericească, bine știind, că eu aș putea să mă botez dela dânsul. Țin să constat numai, că pe mine unul m'a surprins și m'a

pus în nedumerire pasul acesta al dsale, privitor la unirea cu Roma, desre care eu imi câștigasem altă părere și altă convingere.

Părerea aceasta deosebită mi-am fost format-o citind manifestul original al unirii dela anul 1698, pe care cercetătorul istoriograf Nicolae Densușan l-a găsit la anul 1879 în biblioteca universității din Pesta — unde zăcuse aproape 200 de ani fără să-l cunoaștem, și l-a publicat cu un prea interesant comentariu în broșura sa: *Independența bisericească a mitropoliei române de Alba-Iulia*, apărută în Brașov la anul 1893.

Dacă cetim manifestul acesta, scris în românește și semnat de vlădica Atanasie cu cei 38 de protopopi ai săi, la 7 Octombrie 1698, în Băgradul Ardealului, în adevăr ne convingem, că el este redigat în termeni cât se poate de vagi și generali. Amăgeli de nădejdea unor zile mai bune și sâului de nădejde, bieții protopopi ne spun, că ei „se unesc“ cu biserica Romei cea catolică, dar cu nici un cuvânt nu ne spun în cari chestiuni se unesc, în cari dogme sau canoane fac învoiala aceasta? *Fapt este însă, că de cele patru puncte în întreg manifestul lui Atanasie nu se face pomenire!*

În urmărire, i se face o nedreptate lui Atanasie, când i se aruncă bănuiala, că el ar fi fost aplicat să primească punctele

sau să îndemne pe subalternii săi la primirea lor, că vrea ne din actual unirii lui transpiră multă a lipire față de legea și azezămintele bisericii sse. Ba N. Densușan merge și mai departe, și în temeiul textului original al manifestului susține, că nici papei dela Roma nu i s'a recunoscut atunci altă jurisdicțiune, decât dreptul de a confirma pe episcopul unit „ales de sobor“. Fără să se primească așadar o iotă din dogmatica specială sau din dreptul canonic particular al bisericii papiste, prin manifestul dela 1698 s'a păstrat neștirbit fundamentul ortodox al credinței, caracterul răsăritean și chiar dreptul autonom al bisericii române unite cu Roma.

Cu alte cuvinte, unirea lui Atanasie cu biserica latină nu s'a încheiat pe bază de credințe religioase. Ea n'a fost nici contopire, nici absorbire, nici supunere, nici anexare religioasă, ci a fost o simplă alianță, iar manifestul ei un *tratat politic-bisericesc* între o parte a clerului românesc ortodox și între oamenii Papei și ai împăratului catolic, cari puneau Românilor în perspectivă avantajii de ordin politic, iar nu de ordin spiritual. O astfel de unire a încheiat Atanasie și protopopii lui cei 38, cari nu și-au pus pecetea și iscălitura pe nici unul din cele patru puncte. În forma aceasta, desbrătată de nota dogmatică, au interpretat unirea cu Roma chiar și luminaiții cărturari de pe vremuri

Petru Maior, George Șincai, Samuel Micu, Treboniu Laurian și alți istorici români, cari din întâmplare s'au botzât și au slujit în biserica unită, au studiat chiar la Roma, dar n'au lăsat să li se pună ceața pe ochi. Socoteau deci, că păr. Lupaș, care — spre lauda dânsului și spre cintea noastră — brăzdează tot în ogorul desțelenit de acești mari învățați ai neamului, n'are nici un motiv special să se deosebească de dânsii — tocmai în punctul unirii cu Roma.

Densușan, ce-i drept, ne deajustează și originea celor patru puncte. Păterii ie-zuiți Baranyi și Hovenesi, văzând, că nu s'au putut ajunge adevăratul scop, ce-l urmăreau în gândul lor, s'au pus și luând dela Atanasie manifestul original l-au falsificat. I-au făcut o traducere latină pe dosul eclei românești, în care, în ascuns, au intercalat pasagi întregi, astfel și cele patru puncte, despre care Atanasie și protopopii lui nici habar nu aveau! Traducerea asta falsă au prezentat-o papei ca *textul latinesc al manifestului original*. Dacă aserțiunea aceasta a lui Densușan este corectă și întemeiată, atunci ar fi bine să adopte și păr. Lupaș, evitând astfel, ca chiar în studiul acesta, destinat pe sama preoților, să se streceure, un „spic“ lipsit de grăuntele adevărului istoric. În cazul contrar, dată fiind divergența de documente și de opinii competente, ar fi de dorit, ca însăși dsa să cerceteze și să facă

ajutor, fără suntem mărginiți la puterile noastre proprii. Și nu e bine, ca să ne fărîmăm puterile, de cari dispunem, în hărțuie și lupte mărunte interne.

De aceea, repetăm, că noi ne bucurăm în totdeauna, când vedem că se sălășluiește buna înțelegere între fiii neamului nostru, cu atât mai mult acum, când trecem prin niște zile atât de nesigure cu privire la viitorul ce ne așteaptă. Și dorim, ca buna înțelegere să nu dispară niciodată dintre cei de un gând, spre placul lui Dumnezeu, spre binele patriei și spre fericirea întreg neamului nostru.

Legea despre armata comună.

(Urmare).

§ 50. Cei ce stau în serviciu militar activ, stau sub legile penale și disciplinare militare. Procedura în contra lor o pun la cale judecătorii militare și autoritățile militare disciplinare. Pe acești indivizi îi pedepsește autoritățile militare pe cale disciplinară pentru faptele care aparțin judecătoriei polițiale. Dacă însă este vorba de vreo despăgubire, de confiscarea de obiecte, despre pierderea vreunei îndreptățiri sau despre ordonarea împlinirii vreunei îndatoriri, este a se decide pe cale administrativă, și tot așa atunci când e vorba de vreo dispoziție preventivă sau peste tot de dispoziții administrative, aducerea hotărârii rămâne rezervată pe seama respectivei autorități administrative. Dacă pe deasupra este a se aplica și pedeapsa, croirea ei aparține autorității militare. Măsurile de forță în contra persoanelor pot să aplice numai autoritățile militare, cu excepția cazului când amânarea ei dă naștere la primejdie. Procedura se va stabili în mod mai amănunțit pe calea ordonanțelor. Despre judecătoria penală militară se ocupă dispoziții în lege specială. Cu privire la raporturile lor civile, persoanele militare din serviciu activ sunt supuse legilor și autorităților civile.

§ 51. Recruții neînregistrați și rezerviștii suplimentari, cum și toți indivizii cari nu stau în serviciu activ, stau cu privire la toate raporturile lor civile și în chestii penale și polițiale peste tot sub judecătorii și autoritățile civile cu restricțiile întemeiate pe legea aceasta.

Indivizii cari nu stau în serviciu activ, vin pedepsiți pentru astfel de fapte punibile militare pe cari le-au săvârșit în decursul controlului, după legile militare penale și disciplinare. Tot astfel vin pedepsiți și ofițerii neactivi, preoții militari și funcționarii militari, aspiranții etc. pentru faptele penale militare, sevărșite îmbrăcați în uniformă militară.

Mai stau apoi sub legile militare disciplinare indivizii, cari nu fac serviciu activ atunci când nu se prezintă la control sau la raportul general în înțelesul §-ului 49, și când vatamă regulile de serviciu militare în comunicarea oficială făcută în scris cu comanda și autoritățile militare; mai departe gaștii neactivi și fără rang, și soldații neactivi atunci, când nu se anunță cu ocaziunea prezentării la serviciu activ și când săvârșesc transgresiuni, îmbrăcați în uniformă militară, în fine, ofițeri, preoți

militari, funcționari și aspiranți neactivi, atunci când vatamă regulile referitoare la anunțare, și atunci, când vatamă regulile referitoare la păstrarea astelor și secretelor cuprinse în tipăriturile primite ca militare pe cale confidentială.

§ 52. Fără permisiunea autorității militare nu se pot căsători: a) cei din serviciu activ al armatei comune și al honvezimei; b) recruții încă neînregistrați; c) cei aflați încă în serviciu activ al armatei comune, marinei și honvezimei, dar concediați în mod durabil, cu excepția acelor, cari se află în ultimele trei luni ale serviciului lor activ; d) ofițerii pensionați, prenoțiți pentru vreo aplicare locală și e) persoanele așezate în vreo oasă de invalizi a armatei comune și a honvezimei. Rezerviștii suplimentari, precum și ceilalți indivizi, cari se țin de armata comună ori de honvezime și nu sunt amintiți aici, deci și rezerviștii suplimentari neactivi, nu au trebuință de concesiune militară pentru a se putea căsători.

§ 53. Recruții neînregistrați și rezerviștii suplimentari sunt datorți să anunțe la antistia comună (autoritatea orășenească) orice schimbare făcută cu privire la domiciliu. Soldații din armata comună, marină și honvezime, cari nu stau în serviciu activ, au a se anunța în scopul ținării lor în evidență la antistia comună locală, (autoritatea orășenească) și anume, în persoană. Ofițerii neactivi, preoții militari, funcționarii militari, aspiranții etc. se anunță pentru ținerea lor în evidență la autoritatea militară competentă.

§ 54. Pe ofițerii de orice rang din armata comună, marină și honvezime îi numește Majestatea Sa.

§ 55. Fiecare ofițer, preot militar, funcționar, etc. poate cere primirea renunțării sale dela rang, și renunțarea numai atunci nu poate fi primită, când respectivul stă sub cercetare penală militară, ori este în cursul vreoaiafaceri de onoare în contra sa, aproape de petrecerea finală. Dar celce renunță dela rangul avut, nu scapă de serviciul militar pe care ar mai avea să-l facă, cum nu scapă nici acela, care și-a pierdut rangul prin sentința judecătorească penală, ori a juralului de onoare.

(Va urma).

Bastonul de mareșal.

Solemnitatea remiterii bastonului de mareșal, al armatei rusești cu care a distins țarul Rusiei pe Majestatea Sa Regele Carol al României, a avut loc Mercuri, la orele 10 și jumătate dimineața în sala tronului din București. După ce și-a făcut intrarea în sală Regele și Regina și și-au ocupat locul în tronurile lor, Marele duce Nicolae Mihailovici și-a apropiat de Regele Carol și cu o închinăciune i-a oferit bastonul de mareșal, pronunțând cuvintele următoare:

„Îngăduți-mi, Sire, în numele augustului meu stăpân să Vă înmănez acest baston de mareșal, în ziua neuitatei sărbătorii a lui Plevnei, când armatele noastre au mers frățeste pe câmpul de isbândă”.

Majestatea Sa Regele Carol luând bastonul în primire a răspuns următoarele:

„Sunt adănc mișcat de grijoasa atențiunea a Majestății Sale Impăratului, care a binevoit a însărețina pe Alțea Voastră Imperială de a-Mi remite bastonul de Feldmareșal al Vitezei Sale armate cu prilejul aniversării a 35-a dela căderea Plevnei.

cească, și ne mărturisim a fi mădulările acestei Biserici, sfinte catolicești a Romei, prin ceasta castă de mărturie a noastră. Și cu acele privilegii vom să trăim cu care trăiesc mădulările și popii acestei Biserici sfinte, precum Înălția Sa Impăratul și coronatul craiu nostru în milostenia decretului Înălției Sale ne face părtași, care milă a Nălției Sale, nevădând a o lăpăda, cum se cade credincioșilor Înălției Sale, această castă de mărturie, și Nălției Sale și Țării Ardealului o dăm înscute, pentru care mai mare tărzie dăm și pecețile și scrisorile mânilor noastre. S-au dat în Băgrad, în anii Domnului 1698, în 7 zile a lui Octomvrie.

† Înscute înscute chip ne unim, și ne mărturisim a fi mădulările sfinte catolicești acestei Biserici a Romei, cum pre noi și rămașiștele noastre din obiceiul Bisericii noastre a Răsăritului să nu ne cătească. Cu toate ceremoniile, sărbătorile, posturile, cum până acum, așa și de acum înainte să fim slobozi a le ținea după călindarii vechiu. Și pe cinstitul Vlădica nostru Athanasie nime până în moartea Sfinției Sale să n'ăibă putere a l' o'ăti din scaunul Sfinției Sale. Ci toama de l' s'ar țâmpla moarte, să stea în voea Soborului pe cine ar alege să fie Vlădică, pe care Sfinția Sa Papa și Înălțul Impărat să-l întărească, și Patriarhul de sub biruința Înălției Sale să-l hirotonesească, și în obiceiul și dirgătoriile Protopopilor cari sunt și vor fi, nici în-

însemnătatea acestei înalte distincții, unii este și mai înălțată prin prezența Alței Voastre Imperiale, însoțită de nure-roasă delegație de ofițeri, al cărora nume lmi deșteaptă scumpe amintiri dela războiul din 1877, la care pea l'ubitul Vostru Tată a luat parte atât de strălucit”.

Deși au trecut mulți ani de atunci, n'am uitat uralele cu cari trupele ruse și ror âne M'au aclamat în momentul înălțării mele cu Osman Pasa lângă podul dela Vid.

Amintind acest trecut glorios, care a rețeluit confraternitatea noastră de arme, simt o mare mulțumire de a putea mărturisii sentimentele mele de ve dragoste către Augustul Vostru suveran, căruia Alțea Voastră Imperială va binevoia a transmite expres'unea adănciei Mele recunoștinți pentru numirea Mea ca Feldmareșal al armatei Sale, asigurându-L că sunt de mândru de această înaltă distincțiune, la care armata Mea are și ea partea sa însemnată”.

Majestatea Sa Regele Carol înscuit de Marele duce Nicolae Mihailovici, a plecat apoi la Mitropolie, unde s'a celebrat serviciu divin din prilejul aniversării căderii Plevnei prin I. P. S. Sa, Mitropolitul Primat Conon cu asistența mare și aleasă.

A urmat defilarea trupelor, recepție în palatul mitropolitan, iar sara la orele 8 prânz de gală la palat în onoarea Marelui duce Nicolae Mihailovici.

Majestatea Sa Regele Carol a rostit toastul următor:

„După numeroasele delegații ale armatei și marinei imperiale ruse pe care am avut plăcerea a le primi în cursul anilor din urmă, nici o miștune nu Mi putea face o bucurie mai mare ca aceea încredințată Alței Voastre Imperiale de către Majestatea Sa Impăratul Augustul Vostru Suveran spre a-Mi remite bastonul de Feldmareșal al vitezei și credincioasei Sale armate”.

Alegând aniversarea a 35-a dela luarea Plevnei spre a-Mi da acest semn atât de scump al prieteniei Sale, Majestea Sa Iși îndreaptă gândul către o dată glorioasă pentru armata Mea și consfințește o amintire neperitoare: aceea a luptelor noastre comune în Bulgaria, unde am avut cinstea de a comanda armatele aliate înaintea acestei cetăți apăra a vitejește de Osman Pasa.

Pe cât de mândru am fost de încrederea ce Impăratul Alex nru al II-lea Mi-o arăta în acele timpuri, în grele împrejurări, tot atât de mândru sunt astăzi de neprețuita distincțiune ce Mi-o conferă Augustul Său nepot, înălțând o încă prin măgulitoarele cuvinte prin care a binevoit a-Mi-o vesti.

Aceste cuvinte au avut atunci un adănc răsunet în Țara Mea, iar armata a văzut în ele, cu îndreptățită mândrie, o prețioasă recunoștință a soldaților sale în acest război dela 1877, care a întemeiat Statul bulgar și a înlesnit rodirea silințelor acestei Țări spre întregă îndeplinire a aspirațiilor sale. Amintirea acestor timpuri glorioase, a luptelor vitejești și a marilor jertfe ce ne-am impus împreună, care au fost înconunate de isbândă, va rămânea pe veșni una din paginile frumoase și generoase ale istoriei noastre.

Avăzî însă toate gândurile Mele se îndreaptă cu cea mai duioasă afecțiune către Augustul Vostru Suveran, spre a-i exprima adăncă Mea recunoștința că a ales pe Alțea Voastră Imperială spre a-Mi remite însemnele înaltei demnități ce Mi-a

tr'un fel de lucru nime să nu se mestece oi să se ție cum și până acum. Ear de nu ne vor lăsa pe noi și pe rămașiștele noastre într'aceasta așezare, Pecețile și iscălturile noastre care am dat să n'ăibă nici o tărzie, care lucru l-am înțarît cu pecetea mitropoliei noastre pentru mai mare mărturie”.

(Urmează subscrierile).

După subscrieri, Vlădica Athanasie a mai scris cu mâna proprie următoarele pe acest act de unire:

„Și așa ne unim acești ce sori (er) mai sus, cum toată lege noastră, Slujba Bisericii, leturghia și posturile se stă pe loc, iară de n'ar sta pe loc acele, nici aceste peceți să n'ăibă nici o tărzie asupra noastră și Vlădica nostru Athanasie să fie în scaun și nime să nu l' hăbătuască”.

În documentul acesta original, referitor la unire, nu se face deci nici o pomenire despre cele patru puncte, în care s'ar fi unit atunci unii Români cu biserica catolică, fiindcă nici în rezoluțiunea împăratului dela 14 Aprilie 1698 nu se facea pomenire despre ele. Cum au ajuns uniți să le accepteze mai târziu? Asta e chestia care ar trebui să fie lămurită. Și credem, că părintele Lupșă o va putea lămuri.

Redacțiunea.

conferit. Na rot mărturisii altfel această simțire, de adăncănd cele mai fierbinți urări pentru fericirea Majestății Sale Imperiale și pentru gloria vitezei Sale armate.

Fie ca pronia cerească să-i dăruiască o lungă și pașnică domnie, care să asigure desvoltarea și înflorirea marelui Său Imperiu.

Pătruns de aceste sentimente ridice paharul Meu în sănătatea Augustului Vostru Suveran și a întregii Familii Imperiale.

Trăiască Majestatea Sa Impăratul Nicolae”!

Marele duce Nicolae Mihailovici a răspuns următoarele:

„Sire, ridic paharul meu în sănătatea M. Voastre și în sănătatea M. S. R. ginei și a Augustei Familii Regale Române, precum și în sănătatea strănșii legături ale glorioșelor noastre armate, armata română și armata rusă, călăuzite atât de strălucit sub ordonarea M. V. acum 35 ani la Plevne, în ziua de 28 Noiembrie 1877. Ura!”.

Joi seara Marele duce Nicolae Mihailovici a plecat din București, așa și, în Rusia, împreună cu suita sa și cu delegația regimentului rusesc, al cărui șef e Majestatea Sa Regele Carol, și au plecat acasă și cei doi generali bulgari, cari asemenea au luat parte la serbările din București.

Conferențele învățătoresți.

Tractul Lupșă--Turda.

Ședința I. 18 Oct. v., dimineața.

Învățătorii dela școlile primare ale tractelor protopresbiterale Lupșă și Turda, prin glas de chemare s'au întrunit în conferență, în 18 și 19 Oct. v. 1912. În înfățișarea mai proaspătă a conferențelor, îndrumătorii culturii populare discutând direcționează cursul intern al școlii sătești, printr'o vădită chemare, și cu o noștință reală precumpănese reușita ireproșabilă a culturii noastre. Ven. Consistor prin indicări precise a croit un mers mai parlamentar și mai ordinar al conferențelor învățătoresți. Această trebuință s'a și simțit, fiindcă exigențele pedagogice pretind, ca să nu tot facem experimentări dăunătoare și târzi pentru mehanismul esact al școlii rurale.

Corpul compact de învățători al acestor tracte, conștîu de misiunea istorică a școlii, s'a prezentat în număr complet la debaterile anuale în orașul Turda, fiindcă oare comisar pe P. O. D. Vasile Gan, pedagogul practic și esperiat în ale învățământului. Întruniri i-a premers rugăciunea solemnă prin învoarea Sf. Duh asupra opetelor noastre, săvârșită de P. O. D. Iovian Murășan, protopresbiterul tr. Turda. Prin taut vesel ne apropiem de școala primară gr. or., — un solid așezământ, spațios, igienic și echipat cu toate utenziile școlare — unde se rostește următorul discours al comisarului în prezența învățătorilor și oaspeților:

On. conferență! Domnilor învățători!

Din nou m'a onorat autoritatea superioară bisericăască cu conducerea debaterilor prezentei conferențe învățătoresți. Sunt deplin conștîu de debilitatea mea spirituală în a vă fi conducător la rezolvirea grelelor probleme ce se impun și de data aceasta, și cu oare care fior mă întreb pe mine însumi: voiu putea baremi în parte corăspunde așteptărilor ce de persoana mea se leagă? Din tinerete însă am învățat două lucruri: Să nu oruștenezale-jertfă, când e vorba de interesul obștei — una la mână; și a doua: Să mă supun superiorilor mei, chiar dacă ordinele lor îmi impun lucruri ce trec peste puterile mele. Am primit, deci însăreținarea, și iată-mă în fața dvoastră.

Înainte de a deschide ședința, conform ordinului ce-l am, să-mi fie permis a fixa cadrul în care are a deurge instrucțiunea limbii române în școlile populare-confesionale ce le susține biserica. Poate cu espunerile — fără mari pretenții altfel — voi contribui cu ceva la reușita concluzilor ce se vor lua în conferență.

Domnilor! Cum fiziianii bine știu, există o mare putere în univers, care ține corpurile cerești la olaltă, le conservă și scutește contra nimicirii. Universal întreg, în lipsa puterii, ar deveni haos și lumile ce plutesc în imenzul văzduh s'ar desface ca norul luat la goană de uraganul fără milă. — Paterea în fizică poartă numirile de: gravitațiune, atracțiune, coeziune etc. Învățați, când caută a esplica măestrosul putit al lumilor în infinitul spațiu cereș, totdeauna paterea aceasta o iau în ajutor. Cu puterea atracțiunii esplică învățării și toate procesele chemice și fizice din sinul corpurilor.

Am făcut provocare la fizică și chimie, ca să vă pun în mai desăvârșită credință faptul existenței societății omenești. Societatea, este și ea corp — adevărat corp moral, nu fizic. Baza ei, deci, trebuie să o formeze puterea morală, care ține împreună persoanele, le determină a lucra solidă la rezolvarea marilor probleme ca se frământă între oameni: ea este deci, în toată ea gravitațiunea din univers, chiarul societății.

Ne întrebăm: Care este puterea morală a societății și unde se manifestă? Răspunsul: Originea, limba, portul, datinile, credințele, interesele și năzuințele ideale comune, cu un cuvânt sufletul comun al oamenilor din un timp și loc anumit... acestea sunt cele ce formează puterea morală, care ține legătura spirituală între oameni și produce în sinul societății mișcările centripetale. În limbă și datine trăim. Acestea ne definesc în corpuri etice și etnice bine definite; acestea imprimă neamurilor ființă și ele sunt farmecul sau poezia vieții popoarelor. Ca sucul ce circulă în arbor, străbat datinele măruntaele omenești, producând mișcare, activitate, deci viață în mijlocul societății. Poporul român, atât de bogat în manifestări spirituale, se poate zice, că numai grație alipirei sale de datinile strămoșești, s'a putut strecura prin vijeliile veacurilor. Uraul ureganele și răsturnau stânci deasupra capetelor. Țăranul retras în colibuța sa, își cânta doinele în mijlocul alor săi, își povestea luptele cu balaurii, își descânta cântecele de iele, de deochi, își urma legea ce dela ușa unui smerit altar de lemn o propoveduia preotul cu pletele albe, pe care numai venerabila barbă îl deosebia de turmă, — și... habar nu avea de turbatele uregane ce asupra capului său își dau întâlnire. Bă, după fiecare vijelie părea mai întinerit poporul, ca și câmpul ce trecând furtuna vesel se scaldă în rezile soarelui măiestor. De aici și-a luat început, probabil, proverbul: Fie pănea cât de rea, tot mai bine 'n țara mea.

Depărtarea de datine, de limbă, în toate timpurile a fost egală cu deschimbarea sufletescă, deci cu demoralizarea, desorganizarea neamurilor. La aceasta aflăm destule exemple, numai să le căutăm. Când s'au stâns de pe feța pământului Grecii, Romanii și alte multe popoare cu mare rost în mersul istoriei al lumii? Stănsu-s'au în leagănul nașterii? No, hotărât nu! S'au stânsă chiar în sfogul înălțării lor, atunci când nimic nu mai aveau de dorit. Perirea le-a urmat nu în lapte cu sabia în mână. S'au stânsă deodată cu părăsirea moravurilor bune, deodată cu abandonarea sufletului străbunilor și primirea de datine străine. Demoralizarea uide totdeauna popoarele. De unde ies anarhiștii și toate elementele morbide ale timpului nostru ce tind a răsturna ordinea socială? Se recuterăză dușmanii ordinii sociale din elemente cu căpătâia? Nici decum! Cătilinarii din toate timpurile s'au ridicat din șirul celor certați cu „sufletul părintesc”. Cheltuindu-și avutul și neavând ce mai perde, plăcerea demonică și-o află în a ruina și pe alții, ca vezi bine, să a-bă și alți soți de suferință. Poporul nostru zice de ei, că „nu au nioi limbă, nioi lege”.

Este o totului clar înaintea noastră, domniori! că în satul în care se înmușese cei ce nu mai țin la lege, la datini, la port și limbă — peirea și-a pus primul pas în satul acela. Astfel de sat nici nu poate sta departe de ruina morală și materială. Privească ori cine din dvoastră în jur de sine și nu mă va da de gol. Au nu certații cu datinile părintești formează grosul nemernicilor de prin comune?

Cum se explică importanța datinilor în conservarea popoarelor? Răspunsul ni-l dă următoarea enaștere: Se abate odată un țăran pe la o prăvălie de muzicalii. Multe lucruri nevăzute până aci îi leagă privirile. Îi bat, între altele, la ochi o trâmbiță mare, fixată în capacul unei lădițe de lemn. E trompetă, cum se obișnuiesc la mișie — își zice, privind tulnicul. De ce stă însă pe ladă? și ce caută acul dela capăt? Negustorul urmărea de departe pe noul mușterin, înțelegându-i nedumerirea. Ca să surprindă pe țăran, dă curs mașinării. Așea începe a doini și doinește o doină, de părea, că ne aflăm în codrul verde dela poalele muntelui, patria românilor. Urmarea? Deși nedumerit, țăranul asupra provenienței tonurilor, se repede la instrument, îl ia în brațe și nioi s'a despărțit de el până l-a avut în proprietate. De unde aprinderea? Tonurile pentru țăran erau tot atâtea coarde, a căror vibrație dela inimă ieșe și la inimă intră. Tonurile au dat fatreg, întregul sufletul, așa cum cunoaște el sufletul oamenilor din munții și văile patriei sale. Răscolirea aceasta în adâncul sufletesc a cauzat alipirea țăranului de instrument. Așa se are treaba și cu limba și datinile oamenilor. Fiind ele eoul dorurilor, deprinderilor din moși strămoși, leagă sufletul nostru de porțile neamului din care facem parte și ne

duc și pe noi înainte la realizarea problemelor ce frământă neamul. De aceea ne și sunt scumpe ca și așii tal, și încă una! Datinile, mai ales limba, sunt organele puterii zice, fenomenelor prin care se manifestă sufletul. Am cunoaște noi oare lucrurile ce ne împrejmue, dacă nu ar produce impresiuni asupra noastră cu ajutorul formei, colorării, căldurii și frigului etc. ce le însoțește? am cunoaște oare ce se întâmplă în sânul vulcanului, lipsindu-i: craterul prin care se aruncă afară focul și fumul?... Chiar așa sufletul fără det ne, fără limbă, pururea ar rămânea închis în trup, nioi cum nu s'ar putea manifesta.

Dintre toate, Dlor, limba este cea mai importantă. Prin ea se apropie oamenii de același neam și ea dă putință a ne împărții voințele. În limbă se scriu cărțile menite a răspândi cultura în popor și cu ajutorul limbii se agonisește orice știință.

Referindu-mă la școală, cu drept cuvânt pot susținea, că limba — în cazul nostru limba română — este centrul în jurul căreia se grupează învățământul — dela obiectele umaniste, artistice, limbistice și până la științele pozitive.

Planul de învățământ, determină importanța limbii în școlile populare în următoarele prea adevărate sentințe: (Limbe) introduce în modul de ougetare și simțire propriu neamului (pag 12); „Limba maternă e studiul principal al unei școli rurale; ea este totodată organul prin care acest neam moștenește avutul intelectual și istoric al strămoșilor lui. Copilul învăță nu numai a vorbi corect, el învăță a gândi și simți românește”, (pag. 101).

Fiind de așa capitală importanță limba maternă în școală, de sine urmează și înțelegerea: Cum să proseedă învățătorii la propunerea ei?

Chestia trebuie să-i preocupe mult și din multe puncte de vedere. Pentru acest motiv a fixat consistorul arhidiecezan limba maternă singură ca obiect de discuție în prezenta conferință.

Cu bună seamă așteptați să mi rostească și eu cuvântul, arătând cum are a se propune acest studiu în școlile noastre populare-confesionale. Nu mă subțreg dela datoriță. Înainte trebuie să fac, însă mențiuni de unele neajunse, ce se observă în jurul propunerii acestui obiect de învățământ.

Deschid din nou planul. La pag. 101—102 se pot citi aceste constatări: „Cum se propunea limba română în trecut și cu ce rezultat? De obicei se introduceau școlarii în cetire pe baza Abecedariului, se continua cetirea după cartea de cetire cu reproducerea orală a celor cetite, cu unele mecanizări și rediții, se învățau părțile vorbirii și schimbările lor și unele părți din sintaxă cu regulile ei. Acesta era tot ce se făcea chiar și în cele mai bune școli”. (Va urma).

NOUȚĂȚI.

Boala moștenitorului de tron al Rusiei. Din izvor sigur se vestește, că starea sănătății țareviciului inspiră serioase temeri. Moștenitorul de tron suferă de emoragi continue. Se zice, că va pleca în curând la o vilegiatură pe malul Mării negre, însoțit de țarevna și de surori. Cerourile oficiale rusești încep a se ocupa cu chestiunea succesiunii la tron.

Reforme internaționale la poște. Cel mai apropiat congres internațional al poștelor se va ținea la Madrid în 1914. Programul său de luare promise numeroase înnoiri foarte importante. Se va discuta, între altele, despre: scrisorile cu bani, mandatele poștale, pachetele, expediția ziarelor cotidiene și a revistelor, stabilirea unitară a taxelor de timbru ș. a.

Lupta pentru obligativitatea serviciului militar. Cunoscutul Lord Roberts și amicii săi sunt deciși să lucreze tot mai mult pentru desființarea armatei teritoriale din Anglia și pentru a face pe englezi să introducă obligativitatea serviciului militar. În timpul mai nou s'a produs o agitațiune, cu scop de a îndemna pe ofițeri să sprijinească în corpore mișcarea amintită, dându-i cu toții denisia din serviciul militar actual. Sub presiunea aceasta se crede apoi, că guvernul va desființa vechea instituție și o va înlocui cu una modernă.

Morminte vechi. În vara acestui an s'au făcut săpături în câteva locuri de pe Hortolăgy și s'au descoperit sub grămezile de pamânt mai multe morminte, a căror origine se poate pune în veacul al doilea d. Cr. Aceste morminte vechi, cum dovedesc rămășițele lor, au fost jăfuite într-o epocă ce nu se poate hotărâ. S'au

găsit totuși și acum multe scumpeturi prețioase și caracteristice pentru epoca lor. Săpăturile se vor continua în primăvară.

Rescumpărări. Dl asesor consistorial Nicolau Ivan, rescumpărând feliicitările de ziua onomastică, donează fondului pentru ajutorarea copiilor săraci suma de 20 cor. Dl profesor seminarial Dr. Nicolae Bălan, își rescumpără feliicitările de ziua onomastică dăruind pentru ajutorarea copiilor săraci suma de 10 cor.

Craniul lui Descartes. În Paris se păstrează, cum se știe, un craniu despre care se crede că a conținut odată creierii marelui filozof francez și întemeier al psihologiei moderne, Descartes (Cartesiu) mort în 1650. În timpul mai nou s'a ivit părerea chiar și în mijlocul academiei franceze, că ossele amintite n'ar fi părți din rămășițele pământești ale ilustrului scriitor. De aceea academia a însărcinat pe savantul Richer să studieze craniul și să încerce a stabili adevărul definitiv.

Confiscare. Zărele din Praga *Tagblatt, Union, Ceas ș. r.* au fost confiscate, din motiv că au publicat măsurile militare luate de guvernul marinei noastre.

Armata și cinematografia. Ministrul de război al Prusiei, din încredințarea suveranului său, a dat un ordin în care oprește întrebuințarea trapeilor pentru scopuri de fotografiări cinematografice. Se permite însă, ca la obișnuitele exerciții militare să se facă astfel de fotografiări, dacă prin acest fapt nu se ating nioi de cât interesele și secretele armatei.

Telegrama regelui. Comersanții Belgradului s'arabesă s'au adresat printr-o depesă regelui Petru și, feliicitându-l, l-au rugat să facă tot ce e cu putință pentru a câștiga țării portul Durazzo; căci această localitate este o chestiune de existență a comerțului Sârbiei. Regele a răspuns tot pe cale telegrafică, mulțumind pentru feliicitare, însă fără să amintească ceva despre portul dorit.

Darea suplimentară. Se anunță din Deva, că orașele din comitatul Hunedoarei, la facerea bugetelor, au stabilit și darea suplimentară; și adevă: în Deva cu 58.5 procente, în Hațeg cu 84.4, în Hunedoara cu 116; iar în *Orăștie* lumea este cu totul scutită de această dare.

Substituit de vicenotar se caută pentru comuna Orlat, unde postul e vacant și prin urmare respectivul poate fi și ales definitiv. A se adresa primăriei comunale.

Mulțămită. În numele parohienilor mei mulțămesc dlui profesor D. Lupan din Brașov, că a binevoit a dona școlii noastre confesionale o colecțiune de insecte și o colecțiune de plante, presorise de lege, iar dlui învățător pens. Călid Muștes, finleacă a donat o colecțiune de corpuri geometrice și 28 cărți pentru biblioteca parohială. Rodbav, în 26 Noemvrie 1912. *Petru Cațaveiu*, paroh gr.-or. rom.

Dame infirmiere. Primarul orașului Murăș-Oșorhei a invitat medicul primar al spitalului comunal să țină un curs despre îngrijirea oamenilor răniți, și anume un curs pe seama damelor din Murăș-Oșorhei. Medicul primar Hints a urmat acestei invitații; iar la prelegerile sale s'au prezentat până acum douăzeci de doamne și domnișoare.

Optofonul. Savantul englez Fournier d'Albe a inventat un aparat numit optofon, cu ajutorul căruia orbii pot să deosebească unele efecte de lumină. Optofonul are proprietatea de a schimba lumina în sunet; prin aceasta omul orb este adus în stare de a percepe lumina cu ajutorul urechilor. Ca și la alte mașini ale minunilor moderne, electricitatea joacă un rol însemnat și la optofon. Deși aparatul este construit cu mult meșteșug, totuși nu se poate asemăna întru toate cu ochiul omenească; — prin mijlocirea sa se poate face numai percepțiunea de: luminos și de înțunecat, dar nu de forme, linii și culori.

Opinci pentru armata sârbească. În săptămâna trecută au sosit patru sârbi la Dobrița, cu intențiunea de a face comanda la industriașii orașului, privitor la furnizarea mai multor mii de opinci. Meșteșugarii Dobriței n'au refuzat oferta, de oarece nu știu să pregătească asemenea articole. Cei patru străini au plecat apoi pe sate, și în Leta mare au izbutit să facă învoială cu mai mulți măestri, cari s'au obligat să furnizeze opincile cerute. Autoritățile urmăresc cu atențiune daraverile pomeniților sârbi.

Alegere de primar în Lugoj. La alegerea de primar efectuită Sâmbătă în Lugoj, pentru un nouperod de șase ani, majoritatea voturilor a intrat-o dl Dr. Baltescu, protonotarul orașului Lugoj, iar dl Dr. Florescu, primarul de până acum rămăs în minoritate. A avut 48 voturi, față de 75 ale dlui Baltescu.

Transport oprit. Negustori greci au cumpărat în Neoplanta un număr însemnat de oi. Transportul însă a fost oprit și cumpărătorii arestați.

Suverani rău plătiți. Câteva date interesante au apărut de curând într'un ziar financiar, care arată că și între suverani se găsește unii slab retribuiți. Este cunoscut în general, că țarul tuturor rușilor, monarhul nostru, precum și împăratul Germaniei dispun de averi colosale; se găsește cu toate acestea și domnitori, a căror listă civilă e din cale afară modestă. În șirul suveranilor rău plătiți se numără și sultanul, care deși stăpânește o împărăție întinsă și ar trebui să primească pe an 40 milioane coroane, în realitate nu primește nimic din lista sa civilă. Fostul rege din Samoa avea un venit de cincizeci coroane pe săptămână, va se zice pe an cam 2600 cor. Regele din Dahomey a trăit exilat pe insula Martinique cu o listă civilă de 20 coroane pe săptămână. Sunt și în Europa domnitori cu neînsemnate venituri; așa e, bună oară, principele de Monaco, care nu primește nimic pentru munca sa de stăpânitor, — acest nimic însă este reparat cu prisos de către societatea pe acții, care susține celebra casă de joc din principat.

La fondul Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii înzestrărilor sibiene, au mai dăruit: Mirele Ioan Șerban, măiestru cismar și mireasa Maria Moldovan (Ogna) 52 bani, iar nuntașii lor cor. 2.48, în total 3 cor.; Aurel Gavrilă, învățăcel lăcătuș 50 bani, Iosif Comanescu, paroh (Codlea) 1 cor., preotul P. M. 20 bani, Nicolae Peicu, paroh (Galomfalăul-mar) și soția sa Aurica v. Cioran 40 bani, George Bades, sod. faur 20 bani, Iacob Marian, cismar, soția sa Paraschiva și fiul lor Octavian 50 bani, Mihail Răducan, oier (Tălmăcel) 40 bani, Teofil Gombos, propr. (Vid a-de-sus) 60 bani, Ioan Șutea, cărămidar și econ. (Tălmăcel), soția sa Maria și fetița lor Mărioara 50 bani, George Piepernea (Cristian), aplicându-se la barbieria Emanuil Rohan 30 bani.

Electricitatea ca nutremânt. Profesorul de fiziologie Bergontie din Paris face încercări cu privire la întărirea puterilor corporale cu ajutorul curentelor electrice. Încercările dau rezultatele cele mai interesante. Un curent electric de 3—4 Amperere introduce în corp oam o mie calorii de căldură, va să zică mai mult decât a treia parte din nutremântul zilnic. O persoană înaltă de 1.76 metri, cu o greutate abia de 49 kilograme, foarte slabă, abea putând să umble, a fost supusă experimentărilor numitului fiziolog. Curentele electrice, oam de 1700 calorii, au sporit greutatea corpului până la 63 de kilograme. Persoana numită mănâncă mai puțin, însă umblă neasemnat mai ușor și are o înfățișare normală. Profesorul Bergontie este de părere, că electricitatea în caz de nutriție neîndeștătoare poate aduce servicii esecelente, dacă este corect aplicată.

Teatru.

As'tăzi, Luni, „Anato”, patru piese de oate un act, de Schnitzer, iar mâine, Merți, „Die Musterrweiber”, operetă.

Daruri de Crăcin.

(Act de recunoștință).

Patronul Reuniunii noastre, înalt Preasfinția Sa Domnul Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu, a binevoit a pune la dispozițiunea noastră cor. 20, drept contribuție la darurile de Crăcin, ce le vom împărți între săracii noștri.

În același scop am mai primit dela dl Lezar Tritescu, as. cons., în amintirea mult regretatului pistol Octavian Smigelschi, 10 cor., dela Ilustra Doamnă Iosefina Pop, văduvă de jude de anrie (Budapesta) 4 cor. și dela economul V. Patru (Călnie) aplicând pe fiul său George la C. Weindei, faur, 10 cor. 60 fileri.

Aduocând sincere mulțumiri, apelăm la inimile generoase pentru asemenea ajutoare.

Comitetul „Reuniunii sodaliilor români din Sibiu”.

Vic. Tordășianu
prezident.

Stefan Duca
notar.

Nr. 14,220 Bis.

(404) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a II Acmar, tractul Albei-Iuliei, se publică prin această concurs din oficiu cu termen de 30 zile în foaia „Telegraful Român” pe lângă emolumentele din coala B. despre întregirea de la stat.

Suplicile concursuali instruite conform legilor în vigoare, sunt a se înainta în termenul deschis oficiului protopresbiterial gr.-or. al Albei-Iuliei, și petenții, cu observarea dispozițiilor regulamentare vor avea a se prezenta la biserică în comună spre a cânta, cu-vânta și eventual a celebra sfânta liturgie.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc ținută la 27 Noembrie 1912.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 1256/1912.

(403) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională din **Herseni** se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salariu 1000 cor., și anume: 300 cor. din repartitie, în care se socotește și cele 5% după dare; iar 700 cor. ajutor dela stat, cvartir în natură și 20 cor. relut de grădină.

Cel ales are îndatorirea de a conduce în Dumineci și sărbători copiii la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie, a îngriji de grădina de pomărit și școala de repetiție gratuită.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Făgăraș în conțelegere cu com. tetul parohial.

Făgăraș, la 24 Noembrie 1912.

Nicolae Borzea,
protopop.**Anunt.**

Sunt oficiant și proprietar, cu drept de penziune și venite anuale de 4000—5000 cor., dorește cunoștința unei fete bine crescute sau văduvă fără copii, care dispune de 10.000 cor.

Adresa: **Dicsőszentmárton,** „Postrestant Nr. 294”. (405) 1-3

Nr. 720/1912.

(401) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională gr.-or. română din **Vima mare** (Tordavilma), tractul Cetatea-de-peatră, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

600 cor. dela comuna bisericească.

400 cor. ajutor de stat, care se va cere pe baza documentelor învățătorului, care va fi ales.

Cvintvenalele se vor cere dela stat.

Cvartir și grădină în natură.

Învățătorul ales va conduce și cânta cu elevii regulat la biserică și va instrui și în școala de repetiție.

Cererile concursuale cu documentele recerute să se înainteze subsemnatului oficiu în termenul deschis.

Lăpușul-ungurese, la 23 Nov. 1912.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al tractului „Cetatea-de-peatră”.

Andrei Ludu
protopop.

Vezi așa... acestea sunt originalele tuburi de **Jacobi-Antinicotin.**

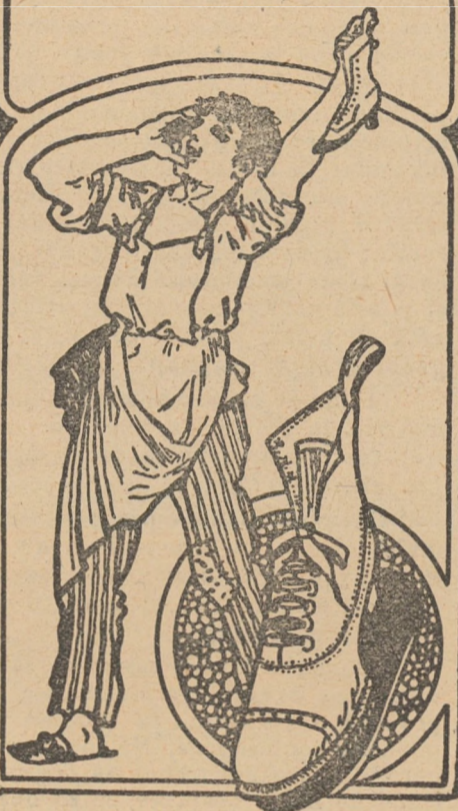
Engros **Adolf & Alexander Jacobi,**
Wien VIII.
(106 b) 10-13

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană:****Călindarul arhidiecezan**
pe anul 1913

cu Șematismul autentic al bisericii ortodoxe rom. din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante.

Prețul 80 fil, plus porto poștal 20 fil.

30,000 de părechi
păpuși și ghete
se vând cu preț redus.

Toate în lume se scumpesc!

pânea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și ghetetele exec. în atelierul lui

VASILIE BAN
la „Cisma mare roșie”

după cum se numește prăvălia lui, se ieftinește.

Pentruce? Pentru că această renumită prăvălie de încălțăminte s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate lîfera ghete bune și trainice pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN

SIBIU, Strada Oanei (Burgergasse) Nr. 7.
— Casa proprie.

Duminica deschis până la 10 ore ante merid.

Comandele din afară se vor executa punctuos ca și până acum.

E de ajuns a se arăta numărul sau a se desemna pe o hârtie talpa piciorului. La caz că nu convin să schimbă cu alții, eventual să returneze banii.

(221) 51—

ICOANE SFINTE

pictură de mână în oleu, pe pânză, în orișicare mărime, pe lângă prețurile cele mai moderate ofere:

Librăria Tipografiei arhidiecezane

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

I.

Adormirea Maicei Domnului
Bunavestire
Nașterea Domnului Iisus Christos
Fuga la Egipt
Iisus în biserică de 12 ani
La nunta din Cana
Iisus pe mare
Învieerea lui Lazăr
Schimbarea la față
Răstignirea lui Iisus Christos
Punerea în mormânt
Învieerea Domnului
Înălțarea — Floriile
Tăierea împrejur
Nașterea Maicei Domnului
Pogorârea Duhului sfânt
Nașterea sf. ntului Ioan Botezătorul
Grigorie, Vasilie și Ioan
Adormirea sfintei Ane
Aflarea capului sf. Ioan Botezăt.

II.

Iisus pe Cruce
Înălțarea sfintei cruci
Ilie prorocul în carul de foc
Taierea capului sf. ntului Ioan
P. Grigorie teologul
Sf. Vasilie

III.

Botezul Domnului
Constantin și Elena
Sf. ntul Dumtru călăra
Sf. ntul George
Maica Domnului
Petru și Pavel
Arhanghelii Mihail și Gavriil
P. Ioan Gură de aur
PP. Ioachim și Ana

S. JERARCH NICOLAE.

IV.

Arhanghelul Mihail
„ Gavriil
Apostol ori-care
Domnul Christos
Iisus în muntele Maslinilor
Sf. ntul Dumtru
Sf. ntul George
Ilie Prorocul
Ioan în pustie
Sf. ntul Nicolae
„ Simeon
„ Andreiu
Evangelistul Ioan
„ Luca
„ Marcu
„ Mateiu
Prorocul Zaharia
Apostolul Iacob
„ Filip

	Grupa I.					Grupa II.					Grupa III.					și Icoane din Grupa IV.					cor. foarte fi e.
	Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					Mărimea în cm.					
	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	39/50	47/63	55/68	63/79	74/100	
foarte fine Cor.	39-20	44-80	58-80	81-20	106-40	35—	40-60	51-80	70—	89-60	30-80	37-80	46-20	61-60	78-40	28—	34-60	42—	56—	70—	cor. foarte fi e.
fine . . .	26-60	29-40	46-20	56—	72-50	23-10	27-30	40-60	49—	65-80	20-30	23-80	35—	43-40	60-20	18-20	21—	30-80	39-20	56—	„ fine.
simple . . .	14—	16-10	18-20	26-50	36-40	12-60	14—	16-10	23-80	32-20	11-20	11-90	14—	21-70	29-40	9-80	10-50	11-90	19-60	26-60	„ simple.

Prețurile indicate în șema de sus sunt a se înțelege numai la icoane pictate pe pânză și fără cadre (rame). La dorință se pictează însă și pe lemn, tinichea și aluminiu.

Deasemenea și cu angajamentul pentru **prapori** din orișice fel de materii și de orișice culoare pe lângă condițiile cele mai favorabile